

A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 1/2020. közleménye az antitröszt típusú jogsértésekre vonatkozó tilalmakba ütköző magatartások esetén a bírság összegének megállapításáról

I. Bevezetés

1. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 36. § (6) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) elnöke a Versenytanács elnökével együttesen a GVH jogalkalmazási gyakorlatának alapjait ismertető közleményt adhat ki, összefoglalva a múltban kialakult, illetve a jövőben követni kívánt jogalkalmazási gyakorlatot.
2. Jelen közlemény célja, hogy a Tpv. 11. és 21. §, valamint az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 101. és 102. cikk rendelkezéseiben meghatározott – a versenykorlátozó megállapodásokra, összehangolt magatartásokra és vállalkozások társulásának döntésére (a továbbiakban együtt: versenykorlátozó megállapodások), valamint a gazdasági erőfölénnyel való visszaélésre vonatkozó – tilalmak érvényesítését szolgáló eljárásokban, továbbá a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) 7. § és 7/B. § rendelkezése szerinti jelentős piaci erővel való visszaélés, illetve versenytilalmi kötelezettség vállalására való kötelezés tilalmának érvényesítését szolgáló eljárások tekintetében ismertesse a bírságkiszabás körében mérlegelt, tipikusnak tekinthető körülményeket. A GVH ugyanakkor figyelembe vehet a bírságkiszabásra vonatkozó törvényi kereteken belül egyéb, jelen közleményben nem nevesített körülményeket is. Az ügy egyedi körülményeire tekintettel lehetőség van továbbá a jelen közleményben rögzítettektől való eltérésre is, ennek indokoltságát azonban a GVH-nak döntésében alá kell támasztania.¹

II. Alapelvek

3. A versenyfelügyeleti bírság kiszabásának célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen piaci magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. A bírság összegének megállapítása során a GVH ezért szem előtt tartja, hogy a bírság kiszabásának Alkotmánybíróság által is elismert² célja a büntetésen túl az egyedi és általános elrettentés. Ez a cél csak olyan mértékű bírsággal valósítható meg, amely a jogsértés gazdasági jelentőségével arányos, a jogsértés által elért előnynél (azzal okozott hátránynál) magasabb. Emellett e célokat teljesítő bírságszankció a versenyjogsértést megvalósító vállalkozásnak érezhető megterhelést jelentő anyagi hátrányt kell, hogy okozzon.³ Éppen ezért a GVH kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a kiszabott bírságok ne csak a jogsértőnek értékelt magatartással legyenek arányosak, hanem az eljárás alá vontak tényleges pénzügyi teljesítőképességéhez mérten is megfelelő súlyt képviseljenek.

¹ Lásd az 1392/B/2007 AB határozat III. fejezetét és a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.497/2010/14. számú végzését (VJ/102/2004.)

² Lásd a 30/2014. (IX. 30.) AB határozat 60. bekezdését, melynek értelmében *a bírság célja [...] részben az elkövetett jogsértés miatti szankció (represszív jelleg), valamint a jövőbeli jogsértések megelőzése (preventív cél).*

³ Lásd például a Legfelsőbb Bíróság Kf.III.27.599/1995/3. számú ítéletét (VJ/200/1992.)

4. A GVH a jogsértések feltárását és újabbak elkövetésének megelőzését, a jogsértés miatt kárt szenvedett, vagy hátrányosabb helyzetbe került fogyasztók, vállalkozások lehetőség szerinti kompenzálását, saját erőforrásainak lehető leghatékonyabb felhasználását is kiemelt célnak tekinti, amelyhez a bírságolási gyakorlat is hozzájárulhat a vállalkozások különféle típusú együttműködő magatartásainak bírságcsökkentő tényezőként való figyelembevétele révén.

III. A bírság összegének meghatározása

5. A Tpv. 78. § (3) bekezdése értelmében a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
6. A Tpv. 78. § (3) bekezdése példálózó felsorolást tartalmaz a bírság kiszabása során értékelendő körülményekről, így e rendelkezés nem zárja ki egyéb szempontok figyelembe vételét.⁴ A felsorolt körülmények mindegyikének értékelése, figyelembe vétele nem szükséges minden esetben, csak akkor, ha az eset releváns körülményei közé tartozik.⁵ E körben a GVH figyelmet fordít a kétszeres értékelés tilalmára vonatkozó jogelv érvényesítésére is.
7. A GVH a bírság összegének meghatározása során tehát a Tpv. 78. § (3) bekezdésében kiemelt, adott ügyben releváns körülményekre, illetve a joggyakorlat alapján releváns egyéb szempontokra van tekintettel, az alábbiak szerint.

III.1. A jogsérelem súlya és a jogsértő állapot időtartama

8. A jelen közlemény 2. bekezdésében említett ügyekben kiszabott érdemi bírság meghatározásakor a GVH főszabályként a jogsértő vállalkozás által a jogsértés időtartama alatt az érintett piacon elért vagy becsült – releváns – forgalom jogsértés súlyától függő mértékben meghatározott, legfeljebb 30%-ig terjedő hányadát veszi alapul. Ez biztosítja, hogy a jogsértéssel elért előnyhöz vagy okozott hátrányhoz, és a jogsértés időtartamához leginkább igazodó mértékű szankció kerüljön kiszabásra.
9. A jogsértés súlyának értékelésekor a GVH a verseny veszélyeztetettsége körében veszi figyelembe a magatartás típusát. A GVH különösen súlyos jogsértésként tekint a Tpv. 13. § (3) bekezdésében meghatározott magatartásokra,⁶ azon belül is kiemelten a közbeszerzési eljárásokkal, minden – akár részben – közpénzből finanszírozott szervezet beszerzési pályázatával, valamint az Európai Unió (társ)finanszírozásával létrejövő projektekkal⁷ összefüggésben megvalósult versenykorlátozó magatartásokra, valamint az EUMSZ. 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és

⁴ Lásd a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.453/2009/5. számú ítéletét (VJ/114/2007.), a Kúria Kfv.VI.37.232/2011/13. számú ítéletét (VJ/025/2004.), valamint a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.650.032/2015/28. és 2.Kf.27.525/2009/9. számú ítéletét.

⁵ Lásd a Fővárosi Bíróság 7.K.32.143/2004/7. számú ítéletét (VJ/016/2004.)

⁶ A versenytársak közötti olyan megállapodás vagy összehangolt magatartás, amelynek célja a verseny korlátozása, megakadályozása vagy torzítása, így különösen a vételi vagy eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározása, az előállítás vagy a forgalmazás korlátozása, a piac felosztása, ideértve a versenyeztetéssel kapcsolatos összejátszást, az import- vagy exportkorlátozást is (a továbbiakban: kartell), valamint bármely közvetlenül vagy közvetve a vételi vagy az eladási árak rögzítésére irányuló más megállapodás vagy összehangolt magatartás.

⁷ vö. VJ/19-80/2017. számú határozat 115. pontja, valamint a VJ/41-195/2016. számú határozat 755. pontja, megerősítve a Fővárosi Törvényszék 101.K. 700.240/2019/56. számú ítéletével.

összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló 330/2010/EU bizottsági rendeletben ekként meghatározott magatartásokra.

10. A végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége értékelése során a jogsértés tényleges, illetőleg valószínűsített és/vagy potenciális hatását és azt is értékelheti a GVH, hogy a magatartás milyen mértékben valósult meg ténylegesen. Ezt befolyásolhatja továbbá a releváns piac, a termék és a vevők egyéb jellemzői, továbbá a jogsértés esetleges tovaggyűrűző hatása.

III.2. A jogsértéssel elért előny

11. A jogsértéssel elért előny csak ritkán számszerűsíthető kellő megbízhatósággal. Ha azonban erre sor kerül, akkor a kiszabandó bírságnak fő szabály szerint magasabbnak kell lennie a jogsértéssel elért előny összegénél. Ellenkező esetben ugyanis a bírságösszeg nem lenne alkalmas a bírságolás prevenciós céljának teljesítésére, hiszen ha egy jogsértés büntetése legfeljebb az azzal elért előny lenne, akkor az még nem tartaná vissza a jogsértéstől a potenciális elkövetőket. Ezért, ha a releváns forgalom alapján kalkulált bírság nem magasabb, mint a jogsértéssel elért előny, a GVH a bírság összegét a számszerűsített előny mértékét meghaladó, legfeljebb annak háromszorosáig terjedő összegre növelheti.

III.3. A jogsértő piaci helyzete

12. A vállalkozás(ok) piaci helyzete alapvetően a szóban forgó vállalkozás, a Tpv. 11. §-ába, illetve az EUMSZ. 101. cikkébe ütköző magatartás és közös erőfőlénnyel való visszaélés esetén pedig a vállalkozások együttes érintett piaci részesedésétől függ, de a GVH ugyancsak figyelembe vesz egyéb tényezőket is, így a vállalkozás(ok) piaci erejét meghatározó egyéb körülményeket (például a piac támadhatóságát vagy azt, hogy új belépő-e a vállalkozás).

III.4. A magatartás felróhatósága

13. A GVH súlyosító körülményként veszi figyelembe a pusztán a jogszabálysértés elkövetésében megnyilvánuló szintet meghaladó mértékű felróhatóságot.⁸ Kiemelt fokú felróhatóságnak tekinti a GVH, ha a jogsértés elkövetésére bizonyíthatóan annak jogsértő jellege tudatában, szándékosan került sor. A GVH a szándékos elkövetés irányába mutató körülménynek tekinti különösen, ha a jogsértés közbeszerzésen, közpénzből (is) finanszírozott szervezet beszerzési pályázatán, valamint az Európai Unió (társ)finanszírozásával létrejövő pályázaton való összejátszás révén valósul meg,⁹ vagy ha a vállalkozás a jogsértés titokban tartását szolgáló lépéseket tesz, illetőleg ha a vállalkozás a jogsértés hatékonyabb megvalósítása érdekében további intézkedéseket foganatosít. Ugyancsak magasabb fokú felróhatóságra utalhat, ha a vezető tisztségviselők (is) érintettek a jogsértés elkövetésében.
14. A GVH a magatartás felróhatósága körében figyelemmel lehet az eljárás alá vontak jogsértésben betöltött szerepére. A szervező, vezető szerep, a más vállalkozásokkal szembeni megtorló intézkedések vagy kényszer alkalmazása súlyosító körülményként értékelhető. Amennyiben azonban egy eljárás alá vont vállalkozás esetén bizonyítható, hogy kiszolgáltatott helyzetben van, és a versenykorlátozásban más vállalkozás(ok) által alkalmazott kényszer vagy kilátásba helyezett

⁸ Önmagában az, hogy egy magatartás felróható, azaz eltér a társadalmilag általában elvárható és elfogadott magatartástól, még nem tekinthető súlyosító körülménynek, csak az ennél magasabb fokú felróhatóság minősül annak.

⁹ Lásd a Fővárosi Ítélet tábla 2.Kf.27.232/2007/14. számú ítéletét (VJ/028/2003.).

megtorló intézkedések nyomán vesz részt, vagy marad meg, e szempont enyhítő körülményként értékelhető.

15. Az eljárás alá vont jogsértésben betöltött szerepének mérlegelése körében szintén figyelembe vehető szempont, hogy adott vállalkozás a jogsértést végrehajtotta-e, esetleg azt versenyző magatartás tanúsításával elkerülni igyekezett, illetőleg hogy a jogsértéssel a versenyfelügyeleti eljárás megindításának hatására vagy akár már azt megelőzően felhagyott, (utóbbi esetben kivéve, ha a vizsgált magatartás kartellnek minősül).

III.5. Az eljárást segítő együttműködő magatartás

16. A GVH fontosnak tartja, hogy a bírságok – azon túl, hogy a generális és speciális prevenció eszközeként funkcionálnak – a jogsértések feltárását, megelőzését, a jogsértés miatt kárt szenvedett, hátrányosabb helyzetbe került fogyasztók, vállalkozások érdekeinek védelmét, a rendelkezésre álló erőforrások hatékony felhasználását is támogassák. Ennek elősegítése érdekében a vállalkozások által tanúsított, az előzőekben felsorolt célok elérését szolgáló együttműködési formákat - engedékenységi politikát, egyezségi eljárást, tevőleges jóvátételt, megfelelési erőfeszítéseket, egyéb együttműködést - a GVH (további) bírságcsökkentéssel kívánja ösztönözni. Az egyes típusokhoz rendelt bírságcsökkentési mértékek meghatározásakor a GVH – a Tpv. -ben foglalt rendelkezések mellett – figyelemmel van arra, hogy az egyes együttműködési formák ne képezzék akadályát egymásnak, ne teremtsenek ellenősztönzőket valamely más együttműködési forma alkalmazása tekintetében, hanem lehetőség szerint erősítsék egymás hatását.
17. Az együttműködés keretében értékelendő szempontok kapcsán kiemelendő továbbá, hogy figyelembevételük egymás mellett, egymással párhuzamosan történik, azaz az egyes körülményekre tekintettel adható bírságcsökkentési mértékek összeadódnak (az egyéb együttműködés kivételével, ha az annak keretében értékelendő körülményeket a különös együttműködési formák – legalább részben – eleve magukban foglalják).
18. Szintén kiemelendő, hogy az együttműködés keretében elérhető kedvezmények az összes egyéb szempont (ideértve a törvényi maximumra vonatkozó rendelkezéseket is) figyelembevételét követően kialakuló bírság összegéből kerülnek levonásra, annak érdekében, hogy az együttműködési formák igénybevételének ösztönzése a lehető legnagyobb mértékben megalósulhasson.
19. A következőkben bemutatott együttműködési formák ismertetését a GVH azért is fontosnak tartja, mert igénybe vételük a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényben (a továbbiakban: Kbt.) foglalt öntisztázásra¹⁰ is lehetőséget adhat, tekintettel arra, hogy mérlegelhető körülményként megalapozhatják a vállalkozás oldaláról az öntisztázás tekintetében elvárt Kbt. szerinti aktív együttműködést.

III.5.1. Engedékenységi politika

20. Az engedékenységi politika a Tpv. 78/A. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértések esetén kerülhet alkalmazásra, összhangban a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének a Tpv. 78/A. § rendelkezése szerinti engedékenységre vonatkozó szabályok alkalmazásáról szóló 2/2016. illetve 14/2017. közleményével.

III.5.2. Egyezségi eljárás

¹⁰ Az öntisztázás előnye a vállalkozások számára, hogy a vállalkozások nem zárhatók ki a közbeszerzési eljárásból.

21. Az egyezségi eljárás a Tpvt. 11. §-a vagy 21. §-a, az EUMSZ. 101. vagy 102. cikke illetve a Kertv. 7. § és 7/B. § rendelkezései alapján indult eljárásban alkalmazható az eljáró versenytanács kezdeményezésére, az egyezségi közleménnyel összhangban. Az egyezségi eljárás során egyezségi nyilatkozatot tett vállalkozással szemben a GVH a Tpvt. 79. §-a alapján 10-30% közötti mértékben csökkenti a kiszabandó bírság mértékét. A konkrét bírságcsökkentés mértékének Tpvt. által biztosított mérlegelési sávon belüli meghatározása során a GVH különösen az alábbi szempontokat értékeli.
22. Az alap 10%-os csökkentésen túl további legfeljebb 10%-os csökkentés adható az eljárás gyorsításának elismeréseként. E körben mérlegelendő, hogy milyen időtartamon belül sikerül kialakítani a Tpvt. 73/A. § (2) bekezdése szerinti közös álláspontot (az egyezségi közlemény 29. pontjában definiált esetekben lehetőség szerint már az első ügyfélmeghallgatáson), hogyan alakul az ügyfélmeghallgatásokra fordított idő, illetve hogy a vállalkozás mennyi időn belül nyújtja be a Tpvt. 73/A. § (2) bekezdése szerinti részvételi, (3) bekezdése szerinti egyezségi és (4) bekezdése szerinti egyezsőségre vonatkozó nyilatkozatát, él-e az egyezségi közlemény 65. és 70. pontjaiban biztosított nyilatkozattételi határidővel.
23. A jogsértés súlyától, a vállalkozás méretétől függően szintén további legfeljebb 10%-os bírságcsökkentést kaphatnak azok a kis- és középvállalkozások, amelyek a Tpvt. 78. § (8) bekezdésében foglalt bírságtól való eltekintés kedvezményében nem részesülhetnek.
24. Ugyancsak legfeljebb 10%-os további bírságcsökkentést biztosít a GVH abban az esetben, ha az adott ügy különösen nagy erőforrás-igényűnek bizonyult, például az eljárás alá vontak jelentős számára, az érintett tenderek/projektek nagy számára, egyes ügyfelek egyezségi eljárástól való távolmaradására (például hibrid típusú egyezségi eljárás lefolytatására) tekintettel.

III.5.3. Tevőleges jóvátétel

25. A GVH az olyan magatartást tekinti tevőleges jóvátételnek, amikor a jogsértő vállalkozás a jogsértés negatív hatásait részben vagy egészben reparálja.
26. Amennyiben a jogsértő magatartás okán kárt szenvedett fogyasztók, vállalkozások köre és az okozott kár mértéke megfelelő biztonsággal meghatározható, akkor a tevőleges jóvátételnek az érintettek teljeskörű kártalanítását kell szolgálnia. Amennyiben az érintettek teljes körű kompenzációja megvalósul, a tényleges kompenzáció összege a bírság összegéből levonásra kerül.
27. Amennyiben csak részleges reparációra kerül sor, vagy az érintettek köre illetőleg az okozott hátrány mértéke nem azonosítható megfelelő biztonsággal, a GVH a tevőleges jóvátétel keretében a jogsértés hatásának, az okozott kárnak a mérséklését eredményező vagy a közérdeket egyéb módon szolgáló intézkedést is mérlegelhet bírságcsökkentő tényezőként. Ez utóbbi körben a GVH különösen olyan intézkedéseket vehet figyelembe, amelyek – bár a Tpvt. 75. §-a szerinti kötelezettségvállalás elfogadását az eset összes körülményeire tekintettel nem alapozzák meg – konkrétan a jogsértéssel érintett fogyasztók vagy általánosabban a jogsértéssel közvetlenül vagy közvetve összefüggésbe hozható társadalmi csoportok jólétét szolgálják.

III.5.4. Megfelelési erőfeszítések elismerése

28. Mind az előzetes, mind az utólagos megfelelési erőfeszítéseket a GVH bírságcsökkentő tényezőként figyelembe veheti, azzal, hogy az igazolt előzetes megfelelési erőfeszítések magasabb bírságcsökkentési tényezőt jelentenek.

29. A megfelelési programok léte ugyanakkor önmagában nem vehető bírságcsökkentő tényezőként figyelembe, ehhez a vállalkozásnak
- bizonyítania kell megfelelő compliance erőfeszítéseit,
 - a jogsértés észlelését követően fel kell hagynia a jogsértő magatartással,
 - objektív és hiteles bizonyítékkal alá kell támasztania, hogy a jogsértés abbahagyására a vállalkozás által önként működtetett vagy számára a GVH által egy korábbi eljárásban előírt megfelelési programnak köszönhetően, azzal összefüggésben került sor.
30. Az enyhítő körülményként történő értékelés további feltétele, hogy a jogsértésben magas rangú vállalati vezetők nem vettek részt. Ilyen esetekben a GVH az előzetes megfelelési programra tekintettel legfeljebb 7%-kal csökkenti a bírság mértékét. Amennyiben a vállalkozás a fentiekben túlmenően a megfelelési programmal összefüggésben a hatóság számára addig nem ismert vagy a hatóság rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest jelentős többletértéket képviselő bizonyítékot szolgáltat, továbbá objektív és hiteles bizonyítékkal alátámasztva igazolja a megfelelési program bizonyíték felleléséhez való hozzájárulásának módját, az előzetes megfelelési programra tekintettel adható bírságcsökkentés mértéke legfeljebb 10%-os mértékű lehet.
31. Az utólagos megfelelési erőfeszítések, azaz a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követő időponttól alkalmazott vagy az eljárás során felajánlott megfelelési programok (ideértve az előzetes megfelelés keretében nem honorálható, már meglévő programok továbbfejlesztését is) az adott eljárásban vizsgált magatartás feltárásához, az eljárás eredményességéhez már nem tudnak érdemben hozzájárulni, csak a jövőre vonatkozóan segíthetik elő a jogkövető magatartást. Ennek megfelelően az utólagos megfelelési program kidolgozására és implementálására vonatkozó vállalást a GVH az előzetes programoknál kisebb, legfeljebb 5%-os mértékű bírságcsökkentéssel honorálja, amennyiben arra az engedékenységi politikában, egyezségi eljárásban való részvétellel együtt és/vagy tevőleges jóvátétel tanúsításával párhuzamosan kerül sor. A vállalást a GVH, amennyiben azt az alábbi 31. pontban foglaltakra is figyelemmel elfogadhatónak tartja, ügyszáró határozatában kötelezettségként előírja az érintett vállalkozás számára, s az abban foglaltak teljesülését utóvizsgálat keretében ellenőrizheti.
32. A GVH különösen az alábbi feltételek fennállását vizsgálja a megfelelési programok értékelése során:
- a vállalkozás vezető testületeinek és valamennyi tisztségviselőjének világos, határozott és nyilvános elköteleződése a versenyjogi szabályoknak való megfelelés iránt,
 - a megfelelési program hatékony alkalmazásához szükséges személyi és anyagi erőforrások rendelkezésre állása,
 - a munkavállalók megfelelési programmal kapcsolatos tájékozottságát, képzettségét és tudatosságát biztosító intézkedések foganatosítása,
 - hatékony jelzőrendszerek, ellenőrzési és kontrollmechanizmusok működtetése (ideértve a megfelelési programban foglaltak súlyos megsértése esetén alkalmazandó szankciókat),
 - visszacsatolás érvényesülése, a tapasztalatok alapján a program folyamatos fejlesztése.

33. A GVH a Tptv. 79/A. és 79/B. §-ok alkalmazása során – figyelemmel a 79/A. § (5a) bekezdésében foglaltakra – biztosítja, hogy e rendelkezések érvényesítésére a megfelelési programok hatékony működésének elősegítésével összhangban kerüljön sor.

III.5.5. Egyéb együttműködés figyelembe vétele

34. A GVH a fentiekben nem nevesített, egyéb együttműködést is figyelembe vehet bírságsökkentő tényezőként, melynek eredményeként legfeljebb 5%-kal mérsékelheti a bírság összegét.
35. Bírságsökkentő tényezőként különösen az olyan mértékű közreműködés tekinthető az eljárás során, amely a jogsértés felderítésének eredményességét szolgálja, például a jogsértést alátámasztó bizonyítékok önkéntes szolgáltatásával, a jogsértés körülményeinek tisztázásával vagy a jogsértés beismerésével illetőleg a tények nem vitatása révén. Szintén e körben veszi bírságsökkentő tényezőként figyelembe a GVH az ügyfél egyezségi eljárásban való részvételét az egyezségi nyilatkozat jogszerű visszavonása esetén, illetve amennyiben az egyezségi eljárás azért szakad meg, mert az eljáró versenytanács az adott ügy releváns tényei és körülményei alapján nem lát lehetőséget az egyezségi eljárás folytatására, így az nem képes betölteni a célját, a kiválasztáskor figyelembe vett szempontok utóbb megdőlnék, vagy ha a közérdek nem indokolja az egyezségi eljárás folytatását.
36. Nem tekinti ugyanakkor a GVH bírságsökkentő tényezőként az adatszolgáltatást, illetve az eljárás alá vont pusztán nyilatkozatát, miszerint a jövőre nézve a vállalkozás kerülni fogja a hasonló jogsértést, mivel nem érinti a magatartás múltbeli következményeinek megítélését, illetve nem ösztönöz a jogsértések elkerülésére, továbbá biztosítékot sem jelent a jövőre nézve, valamint egy (el nem fogadott), a Tptv. 75. §-a szerinti kötelezettségvállalási nyilatkozat benyújtását sem.

III.6. A jogsértő magatartás ismételt tanúsítása, gyakorisága

37. Az ismétlődő jogsértés – az ismétlődések számától, a korábbi és az új magatartás közötti azonosság mértékétől, a korábbi és az új ügyben hozott döntés között eltelt időtől függő mértékben – súlyosabb szankciót eredményez, a bírság összege ismétlődésenként legfeljebb 100%-kal emelhető. Ismétlődésnek minősül, ha egy vállalkozás – annak jogelődje, a Magyarországon honos vállalkozás csoport esetén a vállalkozással egy vállalkozás csoportba tartozó más vállalkozás vagy a vállalkozás csoport külföldi tagja, amennyiben a versenyfelügyeleti eljárásban érintett vállalkozást közvetlenül vagy közvetve irányítja – ugyanolyan vagy hasonló jogsértést tanúsít folytatólagosan vagy ismételten azt követően, hogy a Tptv. 11. vagy 21. §, illetőleg az EUMSz. 101. vagy 102. cikkében foglalt rendelkezések megsértését a GVH, a Bizottság vagy más tagállami versenyhatóság megállapította.
38. Az ismétlődés figyelembevétele az adott ügyben hozott határozatot megelőző 10 évben meghozott döntésekre korlátozódik.

III.7. Egyéb szempontok: külső körülmények, elrettentés, törvényi maximum, vállalkozás csoport felelősség

39. A GVH egyes esetekben a szankció mértékének meghatározásánál figyelembe veszi azt, hogy a jogsértés megvalósulásában külső tényezők (pl. a szóban forgó magatartás jogsértő jellegének tisztázatlansága, állami közrehatás) is szerepet játszhattak.
40. Amennyiben a bírságközlemény szempontjait figyelembe véve kalkulált bírság a GVH álláspontja szerint nem bírna – a speciális és a generális prevenció elvének – megfelelő elrettentő erővel, a

GVH mérlegelheti a megfelelő elrettentő erő elérése érdekében a bírság összegének további növelését, illetve arányosságát.

41. A kis- és középvállalkozások elismerése¹¹ és a pénzügyi teljesítőképesség kiemelt szem előtt tartása mellett a GVH fokozott figyelmet fordít arra, hogy minden vállalkozás esetében a kiszabott bírság azok pénzügyi teherbírásával is arányos legyen, ne kizárólag a jogsértés súlyához igazodjon.¹²
42. A bírság összegének meghatározása során a GVH megvizsgálja, hogy az ügy valamennyi egyedi körülményére figyelemmel kiszabni tervezett bírság a Tpvt. 78. § (1b) bekezdése által meghatározott 10%-os felső határt átlépi-e. Olyan esetekben, amikor vállalkozáscsoport azonosítható az ügyben, a GVH e körben a vállalkozáscsoport árbevételét is tekintheti alkalmazandónak, amennyiben a kiszabni tervezett bírságösszeg a vállalkozás megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének 10%-át meghaladná.¹³ Ha a jogsértésért a vállalkozáscsoport több tagját is elmarasztalja és bírsággal sújtja a GVH, a vállalkozáscsoport nettó árbevételének 10%-a az azonos vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozásokra kiszabandó bírság együttes összege tekintetében is felső korlátként funkcionál. Vállalkozások társulása esetén az egyes tagvállalkozások pénzügyi felelőssége nem haladhatja meg a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételük tíz százalékát.
43. A Tpvt. 78. § (5) bekezdése alapján, ha a jogsértést vállalkozáscsoport tagja valósítja meg, a bírság megfizetésére a vállalkozást és a vállalkozáscsoport határozatban nevesített tagjait egyetemlegesen kötelezi a bírság megfizetésére. Ilyen esetekben a vállalkozáscsoport határozatban nevesített tagja is bevonásra kerül a versenyfelügyeleti eljárásba ügyfélként.¹⁴
44. A GVH vállalkozások társulása esetén – ha a vele szemben kiszabott bírságot a vállalkozások társulása önként nem fizeti meg, és a végrehajtás sem vezet eredményre¹⁵ – az eljáró versenytanács végzéssel kötelezheti a vállalkozások társulását, hogy a bírságot a tagvállalkozásaitól kért, a kiszabott bírság fedezésére szolgáló hozzájárulásból fizesse meg. Amennyiben a hozzájárulás nem fedezi a vállalkozások társulásával szemben kiszabott bírság összegét, az eljáró versenytanács – a Tpvt.-ben meghatározottak szerint – egyes tagvállalkozások egyetemleges kötelezése mellett dönthet. A határozatában nevesített tagvállalkozásokat egymáshoz képest olyan arányban kötelezheti mögöttesen egyetemlegesen a kiszabott bírság megfizetésére, ahogyan az előző évi, vállalkozáscsoport-szintű nettó árbevételeik egymáshoz aránylanak.¹⁶

III.8. Fizetési nehézségek figyelembevétele

45. Fizetési nehézségek figyelembe vételére, azaz bírság mérséklésére vagy részletfizetésre irányuló, az eljárás során benyújtott (illetve a 2018. január 1-je után indult versenyfelügyeleti eljárásokban a

¹¹ Lásd a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 3. § rendelkezését.

¹² Lásd C-413/08. P. sz. ügy 104. és C-408/12. P. sz. ügy 85. bekezdését, illetve vö. Kúria Kfv.II. 37.076/2012/28. számú döntése (Vj-130/2006.)

¹³ Lásd a 3100/2015. AB határozat 60. bekezdését.

¹⁴ Lásd a Kúria Kfv.III.37.690/2013/29. számú ítéletét.

¹⁵ Tpvt. 78. § (6) bekezdés

¹⁶ Az egyetemlegesen kötelezettek közti arányosítást a GVH az európai uniós és magyar szabályokra, valamint gyakorlatra figyelemmel alkalmazza, így az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1 Irányelvének („ECN Plusz Irányelv”) 48. preambulumbekkezdésére; a Kúria Kfv.II. 37.076/2012/28. számú döntésére (Vj-130/2006.); valamint a polgári jogi szabályokra, így a Ptk. 6:2. § (3) bekezdésére, valamint a Ptk. 6:29. § rendelkezéshez fűzött kommentári magyarázatra.

Tpvt. 62/C. § alapján a teljesítési határidő lejárta előtti, részletfizetés vagy halasztás engedélyezésére vonatkozó) kérelem esetén a vállalkozásnak a kérelme teljesítéséhez szükséges feltételek fennállását objektív, – a döntés időpontjához közeli gazdasági helyzetét tükröző – elsősorban okirati bizonyítékokkal alátámasztottan kell részletesen bizonyítania, ugyanakkor a döntés meghozatala során a GVH figyelembe fogja venni a korábbi évek pénzügyi kimutatásait és a jövőre vonatkozó előrejelzéseket is.

IV. A közlemény alkalmazása

46. Jelen közleményt a GVH 2021. január 1-jétől, azon eljárásokban alkalmazza (ideértve az esetleges megismételt eljárásokat is), amelyekben a Tpvt. 73. §-a szerinti előzetes álláspont közlésére a jelen közlemény közzétételének időpontjáig még nem került sor.

Budapest, 2020. december 18.

Rigó Csaba Balázs sk.
a GVH elnöke

Dr. Tóth András sk.
a GVH Versenytanácsának elnöke